

Pohjois-Savon liitto

Mikä on uusiutuvan energian rooli
maakunnan kehittämisessä?
Miten Pohjois-Savon kuntien
elinvoimaa vahvistetaan?

Timo Ollilla,
aluekehitysjohtaja
Pohjois-Savon liitto

**Meillä on tietoa. Meillä on taitoa.
Teemme tekoja Pohjois-Savolle ja koko Suomelle.**

Pohjois-Savon liitto

TAVOITTEET

**Vahva asiantuntija
Aktiivinen verkostovaikuttaja
Arvoa tuottava edunrakentaja**

ARVOT

**Tietoa
Taitoa
Tekoja**

asiantuntijuus

luotettavuus

**palvelu-
henkisyys**

vastuullisuus

Pohjois-Savo

Tuhansien mahdollisuuksien maakunta

ASUKASLUKU

248 800

Suurimmat kunnat

Kuopio	125 700
Siilinjärvi	21 300
Iisalmi	20 400
Varkaus	19 600

Teollisuusvaltaisimmat kunnat

Vieremä	53%
Leppävirta	39%
Keitele	37%
Varkaus	33%

LUONNON RIKKAUDET

Kuopio on Suomen suosituin mökki- ja vapaa-ajan asumisen kunta

10 400

mökkiä

3764

järveä ja lampea

41

kansallispuistoa, joista

sijaitsee Pohjois-Savossa:

3

Tiilikajärvi, Rautavaara
Etelä-Konnevesi, Rautalampi
Linnansaari, Varkaus

Pohjois-Savon liitto

MAAILMAN JOHTAVA KESTÄVIEN MAASEUTUELINKEINOJEN ALUE

14% Maidontuotanto
Suomen kokonaismaitomäärästä

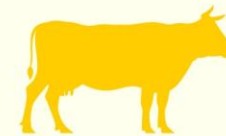

Suomen #1 ► **Kuopio**
#3 ► **Kiuruvesi**

68 milj. litraa
53 milj. litraa
Lapinlahdella

20% koko maan maidosta jatkojalostetaan

Lihantuotanto

14%
koko maan tuotantomäärästä

Kaivosteollisuus

Siilinjärvellä

toimii Länsi-Euroopan ainoa fosfaattikaivos

Marjanviljely

27% koko maan marjantuotannosta

Suonenjoen mansikka

Suonenjoki – mansikkapääkaupunki

Kalanviljely

Varkaudessa toimiva Finnforel on suomalainen vesiviljelytekniikan edelläkävijä

Kasvihuoneviljely

1/3

Suomessa myytävistä yrteistä ja salaateista kasvatetaan

Joroisissa

Pohjois-Savo 2040 – kehitysnäkymä

- Monipuolinen aluetalouden rakenne
- Hiilineutraali ja uusiutuvaan energiaan perustuva teollisuus
- Kannattava maatalous ja vahvat alueelliset arvoketjut
- Kansainvälisesti kiinnostava matkailu- ja kulttuurialue
- Tasapainoinen aluerakenne ja toimivat tieto- ja liikenneyhteydet
- Väestömuutokseen sopeutunut alue

Elinkeinopolitiikan toteuttaminen

- Pohjois-Savon elinvoimaa vahvistetaan rakentamalla toimivat palvelut ja verkostot, jotka tukevat yritysten investointeja ja kasvua
- Kunnilla ratkaiseva rooli investointien kannalta: ne vastaavat maankäytöstä, kaavoituksesta, kunnallistekniikasta ja yrityksille tärkeistä palveluista.
- Valtion aluehallinto turvaa ennakoitavan ja tasapuolisen toimintaympäristön.
- Business Finland, Finnvera ja Elinvoimakeskus tuovat verkostoon kansalliset rahoitus- ja kehittämisvälineet.
- Maakunnan liiton tehtävä on koota toimijat yhteen ja varmistaa, että verkosto toimii koordinoitusti.

Pohjois-Savon liitto

Maakuntaohjelman kärjet – älykkään erikoistumisen valinnat

Energiamurros osana maakunnan kehittämistä

Vihreä siirtymä nähdään sekä ilmasto- että elinvoimakysymyksenä.

Maakuntaohjelmassa tavoitteena on:

- vahvistaa alueen elinvoimaa ja investointeja
- edistää puhdasta energiaa ja energiatehokkuutta
- turvata luonnon monimuotoisuus ja hyvä ympäristö

Energiamurros on osa tätä kokonaisuutta. Uusiutuva energia voi luoda alueelle investointeja, työpaikkoja ja verotuloja, mutta samalla sen vaikutukset ympäristöön ja paikallisiin yhteisöihin pitää arvioida huolellisesti.

Vihreä siirtymä ja paikallinen hyväksyttävyys

Energiamurros herättää myös ristiriitoja

Kysymykset liittyvät esimerkiksi:

- maisemaan
- luontoarvoihin
- paikallisiin vaikutuksiin
- siihen, kuka hyötyy ja kuka kantaa muutoksen vaikutukset

Kestävä elinvoima ja investoinnit

- Pohjois-Savon elinkeinoelämän vahvuuksia ovat monialaisuus ja eri seutukuntien kansainväliset vientiyrietykset.
- Kuopion alueen kauppakamarin tekemän selvityksen mukaan maakunnan yritysten investointipotentiali on 13,1 MRD € v. 2035 mennessä, suurimmat investointisuunnitelmat vuosille 2024–2030.
- Suurimmat uusiutuvan energian uudet investoinnit ja vihreän siirtymän hankkeet liittyvät biokaasun tuotantoon, tuulivoimaan ja aurinkovoimaan, selvitysten mukaan investointipotentiali noin 4,1 MRD €.

- Valtakunnallisessa PK-barometrissä Pohjois-Savo sai syksyllä 2025 maan parhaat tulokset: Alueen pk-yrittäjien yleiset suhdannenäkymät ovat lähialueita ja valtakunnallista keskitasoa selvästi paremmat.
- Tammikuussa 2026 työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta Pohjois-Savossa oli 14,4 %

POHJOIS-SAVON KOKONAISINVESTOINNIT

KUOPION ALUEEN
KAUPPAKAMARI

POHJOIS-SAVON INVESTOINNIT YHTEENSÄ

13.1
miljardia
euroa

Kaivosteollisuus
1 543 M€

Matkailu
147 M€

Koneteknologia
69 M€

Metsäteollisuus
813 M€

Energia
6 267 M€

Bio- ja vesitalous
12 M€

Alkutuotanto ja elintarvikkeet
1 019 M€

Rakentaminen
2 485 M€

ICT
70 M€

Kauppa ja palvelut
343 M€

Terveysteknologia ja lääkeala
222 M€

Puolustusteollisuus
100 M€

Maakuntakaava ja alueidenkäyttö

- Pohjois-Savon liiton keskeinen tehtävä on maakuntakaavoitus.
- Maakuntakaavassa sovitaan yhteen monia erilaisia tavoitteita:
 - energiantuotanto
 - elinkeinoelämä
 - luonnon monimuotoisuus
 - virkistys ja maisema
 - liikenne ja yhdyskuntarakenne
- Maakuntakaava ei päättä yksittäisistä hankkeista, vaan se luo maakunnalliset puitteet maankäytölle.

Kunnalla on vahva itsehallinto

Kunnalla on käytännössä:

- kaavoitusmonopoli
- päätösvalta monissa investointeihin liittyvissä kysymyksissä
- vastuu paikallisen kehityksen suuntaamisesta

Energiamurroksen ratkaisut tehdään viime kädessä kunnissa ja paikallisessa vuorovaikutuksessa.

Pohjois-Savon liiton rooli on ennen kaikkea:

- tuoda alueellinen näkökulma
- tuottaa tietoa päätöksenteon tueksi
- sovittaa yhteen eri tavoitteita maakunnan tasolla
- tukea kuntia niiden omissa ratkaisuissa
- Suunnata alueellista rahoitusta tukemaan tavoitteita

Voimassa olevat maakuntakaavamme ovat aikaisempaa joustavampia ja yleispiirteisempiä - myös mahdollistavia!

- Voimassa olevissa maakuntakaavoissa on laajasti *luovuttu aluevarausten* merkintätavasta
- Tilalle on tuotu kohdemerkintöjä ja kehittämisperiaatemerkintöjä
 - Liikennejärjestelmä
 - Asuminen, yhdyskuntien kehittäminen
 - Matkailu, virkistys
 - Luonnon ydinalueet ja ekologiset yhteydet
- Mitoituksessa on kasvunvaraa: esim. väestö, työpaikat, kaupan mitoitus
- Tuulivoimatuotannon tavoitteissa ylimitoitusta
- Tuulivoimapotentiaalia on osoitettu varautuen ns. *kompensaatiomalliin*
- Mineraalipotentialit vyöhykkeet osoittavat todennäköisimmät hyödyntämiskelpoiset teollisuusmineraalien alueen

Pohjois-Savon primäärienergian kulutus vuonna 2008–2024 (GWh)

Energia	2008	2010	2012	2014	2016	2018	2020	2022	2024
Uusiutuva sähkö ¹	1 861	1 542	1412	1276	1694	1615	1662	1565	1597
Puuenergia	3 787	3 985	4668	5061	4896	4990	4846	5308	5750
Lämpöpumput, aurinko ja hukkalämmöt ²	88	140	210	234	257	287	389	561	1099
Muut uusiutuvat	640	250	100	225	9	18	37	39	79
Lämmitysöljy	1 218	1 135	756	621	626	466	416	387	328
Turve	2 085	2 171	1379	1132	1091	1083	911	840	498
Liikenne ³	2 310	2 183	2246	2244	2315	2389	2258	2218	2128
Moottoriöljy	454	562	480	678	705	688	647	696	699
Muut ei uusiutuvat	240	157	88	10	2	12	12	12	4
Uusiutumaton sähkö ⁴	4 072	3 837	2660	2801	3351	2905	2859	2796	3282
Yhteensä	16 755	15 962	14000	14337	14946	14453	14037	14386	15465
Uusiutuvan energian, %	38,3	37,9	46,9	49,8	47,1	50,2	53	54	57

- 1) Sisältää oman maakunnan vesivoiman ja uusiutuvan tuontisähkön
- 2) Sisältää kaukolämpötoiminnan kautta saadun lämmön talteenoton
- 3) Sisältää myös liikenteen polttoaineen bio-osuuden
- 4) Tuontisähkön mukana tullut uusiutumaton osuus

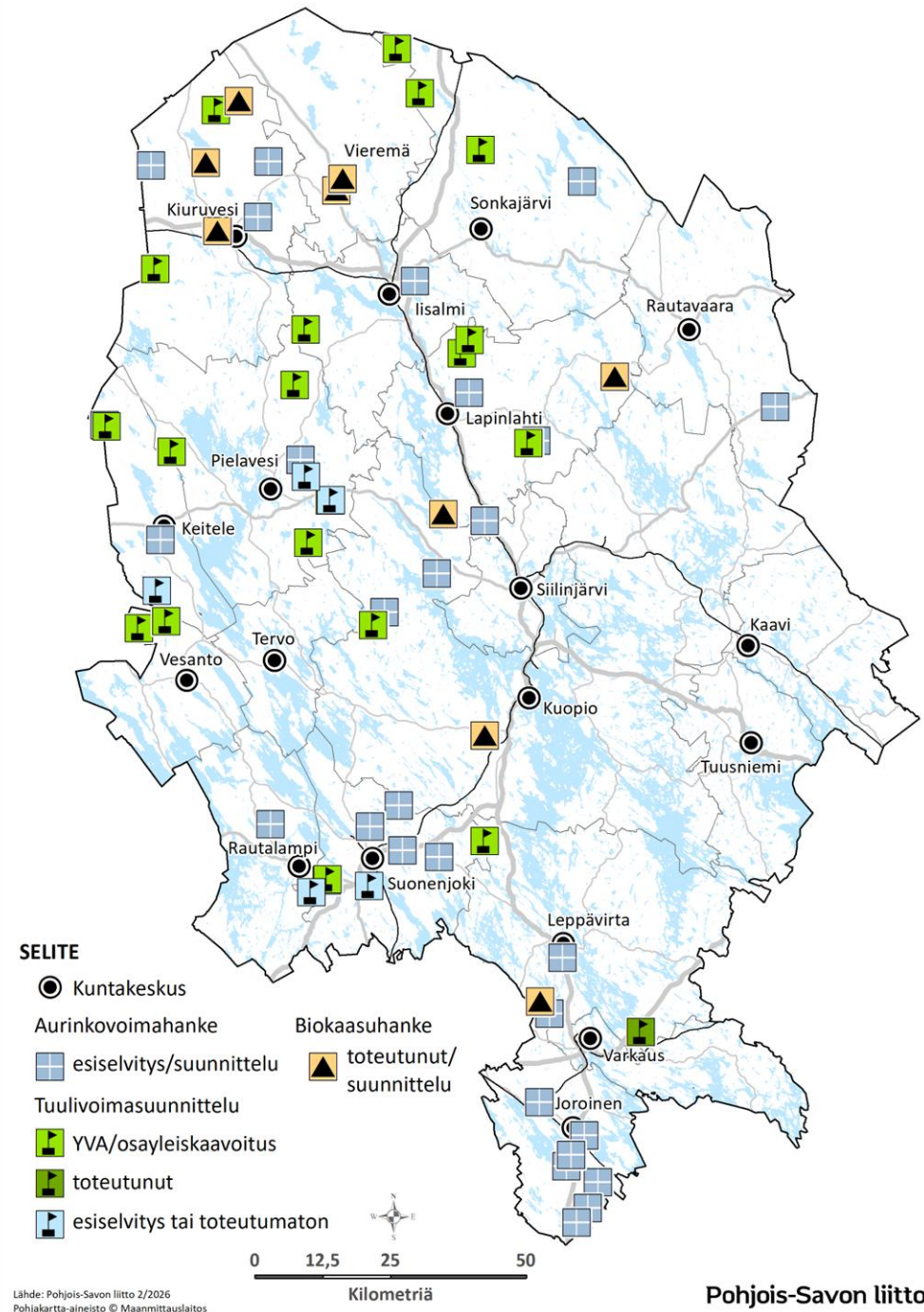
Maankäytön suunnittelun vuosikatsaus - vihreä energia

Pohjois-Savon ilmastopäästöt ovat vähentyneet vuoteen 2007 verrattuna 45 % ja asukaskohtaiset ilmastopäästöt 41 %. Uusiutuvan energian osuus energiankulutuksesta on kasvanut voimakkaasti viimeisen vuosikymmenen aikana. Vuonna 2024 uusiutuvan energian osuus oli 57 % primäärienergiankulutuksesta (Itä-Suomen energiatilasto).

Pohjois-Savon alueella on vireillä lukuisia määriä uusiutuvan energian hankkeita - biokaasun, aurinkovoiman ja tuulivoiman - lisäämiseksi. Hankkeiden määrä kasvaa ja tilannekuva on jatkuvassa muutoksessa.

Julkisia tuulivoimahankkeita on vireillä (01/2026) noin 23. Niiden tuotantopotentiaali olisi jopa 2500 MW. Aurinkovoimahankkeita on vireillä noin 25 kpl ja niiden tuotantopotentiaali olisi toteutuessaan noin 2000 MWp. Kiuruveden biokaasuhanke tilakohtaisine satelliitteineen tuo oman lisänsä energiahankkeisiin.

Selvityksiä: [aurinkoenergia-](#), [tuulivoima-](#) ja [geoenergiaselvitykset](#)

Maankäytön suunnittelun vuosikatsaus - vihreä energia

Pohjois-Savossa on Pohjois-Savon liiton keräämän seurantatiedon mukaan suunnitteilla maakunnallisen ja paikallisen kokoluokan **tuulivoimahankkeissa yhteensä 304 voimalaa**. Vaikka hankkeista kaikki eivät välttämättä toteudu tai toteutuvat pienemmällä voimalamäärällä, esimerkiksi 0,35 kapasiteettikertoimella ja 8 MW:n yksikköteholla nämä tuulivoimalat **tuottaisivat noin 7,5 TWh sähköä vuodessa**. **Maakunnan** primäärienergian tarpeen ollessa 14400 GWh, kattaisi 7500 GWh **tarpeesta puolet!** Leppävirran Konkanmäen vajaa kymmenen vuotta sitten käyttöön otettujen maakunnan ensimmäisten kolmen tuulivoimalan vuosituotanto on noin 32 GWh.

Vuoden 2025 aikana kaupungin- ja kunnanvaltuustot ovat hyväksyneet neljä tuulivoimaosayleiskaavaa, jotka **käsittävät yhteensä 49 tuulivoimalaa**: Vuorimäki (Iisalmi), Lauluräme (Kiuruvesi), Savola (Lapinlahti) sekä Munterinkangas (Pielavesi). Hyväksymispäätöksistä on valitettu Itä-Suomen hallinto-oikeuteen. Kaavoituksen jälkeen hankkeet tarvitsevat toteutuakseen rakennusluvut ja investointipäätökset.

